NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2024

SEPEDI LELEME LA GAE: LEPHEPHE LA I
SEPEDI HOME LANGUAGE: PAPER I

Nako: Diiri tše 3 Meputso: 100

HLOKOMELA

1. Lephephe le le na le matlakala a 13. Kgonthišiša gore matlakala a feletše.
2. Araba dipotšišo ka moka ka Sepedi.
3. Nomora dipotšišo go ya le ka moo di nomorilwego lephepheng le.
4. Thoma karolo ye nngwe le ye nngwe letlakaleng le lefsa.
5. Gore o tle o kgone go kgobela meputso, ngwala ka bothakga o be o beakanye dikarabo tša gago gabotse.

IEB Copyright © 2024

KAROLO YA A TEKAKWEŠIŠO

POTŠIŠO YA 1

Badišiša temana ye gore o kgone go araba dipotšišo tša go e latela.

1 Phankga o dutile hlogo, mogopolo o hlahuna tše a di dirilego maloba kua Phakane. Ke mo go thata go ikgata mehlala. O šikinya hlogo a sa fetše. Leeto la go tloga Phakane ka maoto le lona le mo lapišitše. O maketše ge tatagwe a se a mmotšiša selo ge go esa go fihla ge a eya kerekeng kgapele. O tlelwa ke letšhogo, a be a ikhomotše e sa le yena ka noši ka go re: 'Akg! Ke dirile ke dirile. Le ge a ka nkomanya, ke tla no di tšeiša phefo ka retela. O swanetše go lemoga gore le nna ke monna bjalo ka yena, ke swanetše go ipuša le go iketla ka tokologo.' O kwa letswalo la gagwe le mo kuba mabapi le sehlopha sa baopedi kerekeng, seo lehono se mo hlokago. O ikhomotša ka go re: 'Akg! Le bona ba swanetše go lemoga gore nka se be le bona ka mehla.'

2 Mogopolo o fofela go bana ba sekolo bao ba ka bego ba mmone ka Labohlano ge a thekesela a etšwa ka ga Mokhura a etla mo gae go tlo tšea sefatanaga gore a late tatagwe. Ge a gopodišiša tša nako yeo, mogopolo wa gagwe o a hlaelelwa. O inyatša e le ruri, eupša o ikhomotša ka go re: 'Akg! Ga se nna wa mathomo. Le botatagobona ke ditagwa tša mafelelo.' Ge a sa ile le megopolo, o kwa tatagwe a tsena. O tla itheng?

3 Mootli o bula lemati la phapoše ya Phankga a iketlile, o itahlela godimo ga setulo seo se lego kgauswi le malao a morwa'gwe. Phankga o tsoga ka pela o dula malaong, o a ikgonara. Tshetlo e hwile le molodi. Tatagwe yena o bonala a tshwenyegile moyeng.

'Phankga ngwanaka!'

'Tate!'

4 'O kokobeditše pelo ya ka e le ruri. Sa mathomo, ke lebakanyana ke nyaka go go kgala mabapi le taba ye ke e kwago e fofa mo motseng ya gore wena o butšwetša Batau gore ba go dire hlogo ya sekolo se. Ke ile ka kwa bohloko ka kudu ge ke ekwa mokgalabje Senwamadi a mpotša taba ye. Le yena o be a e bolela e sa mo uše pelo. Mabapi le taba ye, nna ke lego tatago ke re itebatše megopolo ye ya lefeela. Tseba gore bontši bja batho ba motse wo ga se ba rutega. Ka gona, motho yo a rutegilego a ka ba timetša gabonolo ba sa lemoge. Ke se wena o se dirago. Tseba gore ge ke go iša sekolong ke be ke nyaka gore o tle o rute batho, e sego go ba gakantšha. Ge e le madulo a ka godimo a tla tla ka lebaka la ona, o se ke wa a gabagabetša. Hlompha ba ba beilwego ka godimo ga gago gomme o ba direle ka potego. O nkwa gabotse?'

5 'Taba ya bobedi ye bohloko ke ye o e dirilego maloba kua Phakane. Ruri ga ke tsebe gore mmago o be a tla reng ge a ka be a sa phela. Ke leboga ge a se gona go hlabja ke lerumo le bogale le o nthothobetšago pelo ka lona. Ka thoko ye nngwe, ke duma gore nkabe a le gona gore re thušane go tomolana metsi ye bogale ye o ntsikimeditšego ka yona.' O itatswa melomo a bile a ipikitla mahlo. 'Ngwanaka, ruri o swiswaditše pelo ya ka. O lebantše sethokgwa o pontše. O ikgethetše mogwera yo mošoro wa go hloka kgaugelo le kwelobohloko – bjala.' O homola ka gonnyane o ka re o kgamilwe ke selotsoko.

IEB Copyright © 2024

6 'Ke na le therešo ya gore o šetše o bone batho ba bantši ba go nwa bjala; fela nna ke bone ba bantšintši go feta. Yena mogwera yo o itlwaeditšego yena yo, o šetše a gakantšhitše diketekete tša bafsa bao babego ba tomoletše dithuto mahlo, ba leka ka mafolofolo go iphahlelela bophelo bja ka moso, gomme ditsela tša bona tša mela meetlwa, maikemišetšo a bona a tologa bjaka sefako ge se dumedišwa ke phišo.'

7 'Phafoga! Bjala bo phušulantše malapa a mantši, bja a duba ka megokgo le madi a bana le batswadi ba bona, etšwe bontši bja ona e le malapa ao a theilwego ka mekgolokwane le ditšhegofatšo tša Mmopi wa rena. Ke tšona ditiro tša mogwerago tšona tšeo ngwanaka. Na nka mo rata bjang mogwera yo mobjalo? Aowa, Phankga ngwanaka, tlogela sera se!'

Phankga o sekasekiša megokgo.

8 'Bjala bo thenkgolotše dikonokono le babuši madulong a bona a makgethwa lefaseng le, ba tulagana, modumo wa ba wo mogolo; merero le maikemišetšo a bona tša thunkana, tša šogagana; balatedi ba šala nyanyeng, kgakanegong le dillong tše bohloko e le dinku tšeo di timeletšwego ke modiši. Aowa, ngwanaka. Ruri o tseleng ya go timelela dikwanyana tše tša Bakantirang.'

O metša mare ka pelo ye bohloko.

9 '**Re kgapha dithogothogo re leka go aga moago wo o tlogo ema ka go sa felego wa tšwelopele**. Na wena o reng lehono o amogela ka lethabo mogwera yoo a fehlago dikokwane, a timago mabone, a bilego a šilaganya maswika a motheo le dikhutlo tša moago wo?' A homola sebakanyana, mogopolo wa gagwe wa rothiša dithogothogo ka lebaka la go imelwa.

10 Pelo ya ka e a kgakgathologa ge ke gopola gore bjala ke bjona bo mpolaetšego monyanana'ka, rangwana'go, Mokgopo. Ke go boditše tšatši le lengwe gore o ile e sa le lesogana, a nwele bjala, a hwetša dipese tše di bego di tlišitše bana phadišanong ya dikopelo kua sekolong sa Majaditšhukudu di eme, gomme ka ge bo be bo mo foufaditše mogopolo, a tsena ka fase ga ye nngwe ya dipese tšeo a ikela ka boroko. Go tlogeng ga pese yeo ya ba go tlapiriganya le go phintshaganya hlogo yeo ya Babinatau.

11 'Nka rata bjang mogwera yo mobjalo yoo a nkutsweditšego madi ešo? Afa o ka tloga o ikgweranya naye, wena Phankga?' Mokgalabje a homola, o iphumola sefahlego, o ruma ka go re: 'Ngwanaka ikgate mehlala. Goma!'

[E amantšwe go tšwa go: *Ngwana wa mobu* – S.P.P. Mminele; letl.40–43]

1.1 Go tšwa temaneng ya 1 lefokong la mathomo, tsopola mmolelwana wo o tšweletšago gore Phankga o be o tshwenyegile. (1)

1.2 Go tšwa temaneng ya 1 hlaloša seo se tshwentšego Phankga. Ngwala DINTLHA TŠE PEDI. (2)

1.3 Go ya ka dipolelo tša Phankga temaneng ya 2, na o bona e ka ke moetapele yo mobotse go barutwana? Thekga karabo ya gago. (1)

1.4 Hlaloša mmolelwana wo o thaletšwego temaneng ya 3. (1)

1.5 Go tšwa temaneng ya 4 na ke eng seo mokgalabje Mootli a pharago Phankga molato ka sona? Ngwala DINTLHA TŠE PEDI. (2)

1.6 Ngwala keletšo ye bohlokwa yeo mokgalabje Mootli a e filego Phankga ka molato woo a mo pharago ka wona go Potšišo ya 1.5. (1)

1.7 Go ya ka kwešišo ya gago ya temana ya 5, na o nagana gore ke ka lebaka la eng mokgalabje Mootli a re bjala ke mogwera wa Phankga? (1)

1.8 Go tšwa temaneng ya 6, hlaloša gore bjala bo amile maphelo a bafsa bao ba ikgweranyago le bjona bjang. (1)

1.9 Akaretša temana ya 7 ka DINTLHA TŠE PEDI. (2)

1.10 Na o nagana gore ke ka lebaka la eng Phankga a be a sekasekiša megokgo temaneng ya 7? (1)

1.11 Bjala ga bo na le taba le maemo a motho. Thekga mmolelwana wo o lebeletše temana ya 8. (1)

1.12 Šomiša lehlalosetšagotee la lentšu le 'dithogothogo' go tšwa temaneng ya 9 lefokong la gago go tšeletšwa kwešišo ya lona. (2)

1.13 Fetolela polelo ya mokgalabje Mootli lefokong le le kotofaditšwego temaneng ya 9 go polelotharedi. Thoma ka:

Mokgalabje Mootli … (2)

1.14 Na ke sekapolelo sefe se se šomišitšwego sekafokong se se latelago?

'Mogopolo wa gagwe wa rothiša dithogothogo ka lebaka la go imelwa. (1)

1.15 Hlaloša gore mongwadi o be a leka go tšweletša kgopolo efe ka sekapolelo sa 1.14. (1)

1.16 Morago ga go bala temana ya 10 le ya 11, efa ponelopele ya gago ka bophelo bja Phankga. (1)

1.17 Na ke thuto efe yeo o ithutilego yona ka tekakwešišo ye? Thekga karabo ya gago. (2)

1.18 Akanya hlogo ya tekakwešišo ye. Thekga karabo ya gago. (2)

Meputso: 25

IEB Copyright © 2024

KAROLO YA B KAKARETŠO

POTŠIŠO YA 2

Badišiša temana ye e latelago gomme o e akaretše ka dintlha **TŠE ŠUPA** ka kotsi ya tšhomišo ya dikhirikete.

HLOKOMELA:

1. Ngwala ka dintlha fela.
2. Dintlha e be tše šupa (7).
3. Ngwala ka mantšu a gago.
4. O se ke wa ngwala hlogo ya kakaretšo.
5. Ngwala lefoko LE LENGWE le LE LENGWE mothalading wa lona.

KOTSI YA TŠHOMIŠO YA DIKHIRIKETE

Ge ngwaga o kgaoga, batho ba bantši ba thaba kudu. Mabenkeleng moo go rekišwago dikhirikete e ba semphete-ke-go-fete. Batho ba gatana moo ba ile go ithekela dikhirikete. Batho ba gabile go ithabiša ka dikhirikete ba sa hlokomele kotsi ye e ka tlišwago ke tšhomišo ya tšona. Ke lela la moswana la go re kgori e bona mae, moutlo ga e o bone.

Ngwaga ka ngwaga palo ya bana ba ba kgaogago menwana e tšwela pele e oketšega ka lebaka la go thuntšha dikhirikete ba di swere ka matsogo. Ba bangwe ba tle ba swe gabohloko ge dikhirikete tšeo ba di swerego di thunya bjalo ka dipomo. Ge go ka direga gore muši wa dikhirikete o lebane le mahlo, e ba bothata bjo bogolo ka gobane mošomiši wa tšona a ka fetoga sefofu ka ponyo ya leihlo. Go na le mehuta e mengwe ya dikhirikete ye e tšweletšago modumo o mogolo wo o ka amago ditsebe tša bana. Bana ba ka fetoga difoa, gomme lethabo la bona la fetoga maswabi.

Go feta moo, ge go ka direga gore dikhirikete di šomišwe kgauswi le ntlo goba ka ntlong, dintlo tše dintši di swa lore! Dikhirikete di fiša hlaga, gomme maphelo a dimela le diphoofolo a amega. Diruiwa tša ka gae bjalo ka dimpša le tšona di angwa ke modumo wa dikhirikete kudu. Di ka phapharega tša tšhaba magaeng gomme tša timela.

Nakong yeo dikhirikete di šomišwago ka yona, lefaufau le aparelwa ke muši wa tšona. Muši wona o tšhilafatša lefaufau, gomme batho ba hema muši wo o tšhilafetšego. Se se hlola gore batho ba swarwe le malwetši a maswafo. Muši wo o gobatša legapi leo le re šireletšago kgahlanong le mahlasedi a letšatši. Ge legapi le le senyega re ba le diphetogo tše mpe tša klaemete.

Batswadi, gopolang gore thibela bolwetši e phala kalafo. Anke le tlogeleng go rekela bana ba rena dikhirikete gomme ka moso ra lla sa rarejoo!

[E amantšwe go tšwa go <www.google. consequences of fireworks>]

Meputso: 10

IEB Copyright © 2024

KAROLO YA C THETO

POTŠIŠO YA 3 SERETO SEO SE SEGO SA BONWA

Badišiša setsopolwa se se latelago gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

O NTIRILE SEFOFU – M.V. Shai

Ke be ke sa tsebe ge ke foufetše.
Ke be ke sepela seetšeng sa leswiswi,
Ke be ke thabile lethabong la manyami,
Ke be ke bolawa ke mokhora tlaleng.

Moratiwa, o ntirelang sefofu letšatši le sa hlaba?
O mphoufaditše go tloga kgale, matšong le maboong,
Ke senyagaletšwe ka baka la lerato la ka go wena;
Ge bjale a ka godimo o mmeletše ke tletše dimpa.

Ke be ke go rata ka pelo yohle ya **leratorato**,
Ke be ke go bota go tšohle ka **potegorato**,
Ke sa tsebe ge o myemyela ka myemyelokwena;
Bjale ke hlafetšwe ke bophelo le boroko lehono …

[*Mokgolokwane o a lla*: P.M. Makgamatha, 1995: 4]

3.1 Na poeletšothomi ye e tšwelelago temanathetong ya 1 ke ya mohuta ofe? (1)

3.2 Tsopola mantšu ao a tšweletšago thulano ya dikgopolo/oksimorono temanathetong ya 1. (1)

3.3 Na ke thekiniki efe yeo e tšwelelago mafelelong a mothalotheto wa 5 temanathetong ya 2? Ngwala mohola wa yona. (2)

3.4 Tsopola mohlala wa tšhomišo ya tlogelo temanathetong ya 2 o be o fe mohola wa yona. (2)

3.5 Ngwala mohuta wa morumokwano wo o tšweletšwago ke mantšu a a kotofaditšwego temanathetong ya 3. (1)

3.6 Tsopola mohlala wa tšhomišo ya phane/papadišantšu temanathetong ya 3. (1)

3.7 Efa maikutlo a gago mabapi le maitshwaro a seretwa. Thekga karabo ya gago. (2)

[10]

IEB Copyright © 2024

POTŠIŠO YA 4 DIRETO TŠE DI BONWEGO

4.1 Badišiša setsopolwa sa ka tlase gore o kgone go araba dipotšišo tša go se latela.

MORATIWA WA KA – M. Bopape & S. Ratlabala

1 ... Pula e ka na bjang,
2 Phefo e ka foka gakaakang,
3 Ledimo le ka tšutla bjang,
4 Di ka se phušole.
5 Moratiwa wa ka ke kgopetšane
6 E bonegela leselawatle
7 Le timetšego
8 Tšatšing la ledimo.

9 Botse bja Botse
10 Boka letšoba la mohlopi,
11 Mohlopi wa lona
12 O swana le nose.

13 O nthata ke le lethabong
14 Le manyaming,
15 Ge ke eja makhura
16 Le ge ke eja nta
17 Ke šeba ka lekgai.

18 O nthekga ke le diphateng.
19 Ke moriti wa montlhometše
20 Mo ke nwago
21 Meetse a go tonya.
22 Re tla aroganywa ke lehu.

[*Direto tša Sesotho sa Leboa* – Prof. D.M. Kgobe, 2012: 12]

4.1.1 Efa dilo TŠE PEDI go tšwa temanathetong ya 1 tšeo di emelago mathata. (2)

4.1.2 Akaretša diteng tša temanatheto ya 2 le 3 ka dintlha TŠE PEDI fela. (2)

4.1.3 Hlaloša tšhomišo ya seka seo se tšwelelago methalothetong ya 16 le 17. (2)

4.1.4 Hlaloša gore kelelothalo ke eng o be o tiiše maemo a gago ka go tsopola mohlala wa yona temanathetong ya 3. (2)

4.1.5 Hlatholla maikutlo a sereti ao a tšweletšwago ke diteng tša temanatheto ya 3. (2)

IEB Copyright © 2024

4.2 Badišiša sereto sa ka tlase gore o kgone go araba dipotšišo tša go se latela.

KE NAKO – Tauatsoala et al

Ya go bitlela makgopo a mmušo wa tšhipi,
Go tšwa ka go sekhutamoya,
Ka tlase ga pušo ya demokrasi,
Sebaka sa ditokelo tša botho le bophelo,
Nako ya go tšweletša bokgoni le bošaedi pepeneneng,
Ya go šoma ka maatla le potego setšhabeng.

Letšatši e sa le lona lela,
La go hloka kgethologanyo le kgatelelo,
Le tsupogago bohlabela la bokwanya bosobela,
Dibeke, dikgwedi le dikga di sa goelana go re fa ngwana,
Yo a tswalago o a belegwa, yo a hwago o a bolokwa,
Bangwe ba nyala ba nyalana ba nyadišwa mola bangwe ba senyetšwa,
Bangwe ba nyadišwa, ba nyalelwa mola bangwe ba hlalana,
Bangwe ba sa lla, ba llelwa mola bangwe ba lliša ebile ba homotšwa,
Lehloyo le lenyatšo di sa kgatlampana mola bangwe ba hlohleletša poelano.

Tša Limpopo ebile bogoboga dipšhešamare dirothišakeledi,
BoTshepo Matloga ba lekile mobu ka fase,
Ba tlogetše lefase ba sa gopole,
Dihlapi di nyakile di kgeba segošane ka bona.
Bangwe ba itiwa la go hlakana hlogo,
Ba itiwa gore le bookelong ba ba gane,
Ba kelepane la mphiwafela,
O be sekoka segwahla sa a le rwalele basadi.

Diphetogo ke sekgopi sa mathomo le mogagabo,
Ke sehlabi sa go bolaiša bangwe pelo,
Bangwe ga ba di kwešiše ebile ga ba dumele,
Ke dimakatšo tša 'go a hlola',
Gobane bangwe ba sa ponapontšhwa,
Ba pentwa mmele ka moka ba itebeletše,
Wa šala o le sehlwaseeme sa dinonyana,
O le mothwana wa tša bokgabo.

IEB Copyright © 2024

32 Ke nako ya go re bontšha tše kgolo,
33 Tšeo le mahlo a gago a ka se tshepego.
34 Ke nako ya poelano le kagobofsa.
35 Bangwe ba kgeloga, mola bangwe ba sa gabaletše,
36 Bangwe ba lešwa mampho a bona mola bangwe e ke botlatla bja ditau.
37 Ditšhwene di ipshina ka masea mola bangwe ba phuphurwa ke ditonki
38 Ke yona yeo ya setšhaba se tee sa dipolelo tše ntši.

[*Direto tša Sesotho sa Leboa* – Prof. D.M. Kgobe, 2012: 73–74]

Sekaseka sereto se sa ka godimo o lebeletše tše di latelago:
Mohuta wa sereto. (2)
Teori. (2)
Moko wa sereto. (4)
Polelo. (2)

[20]

Meputso: 30

IEB Copyright © 2024

KAROLO YA D DIBOPEGO LE MELAO YA TŠHOMIŠO YA POLELO

POTŠIŠO YA 5

5.1 Lebeledišiša diswantšho tše tša ka tlase gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

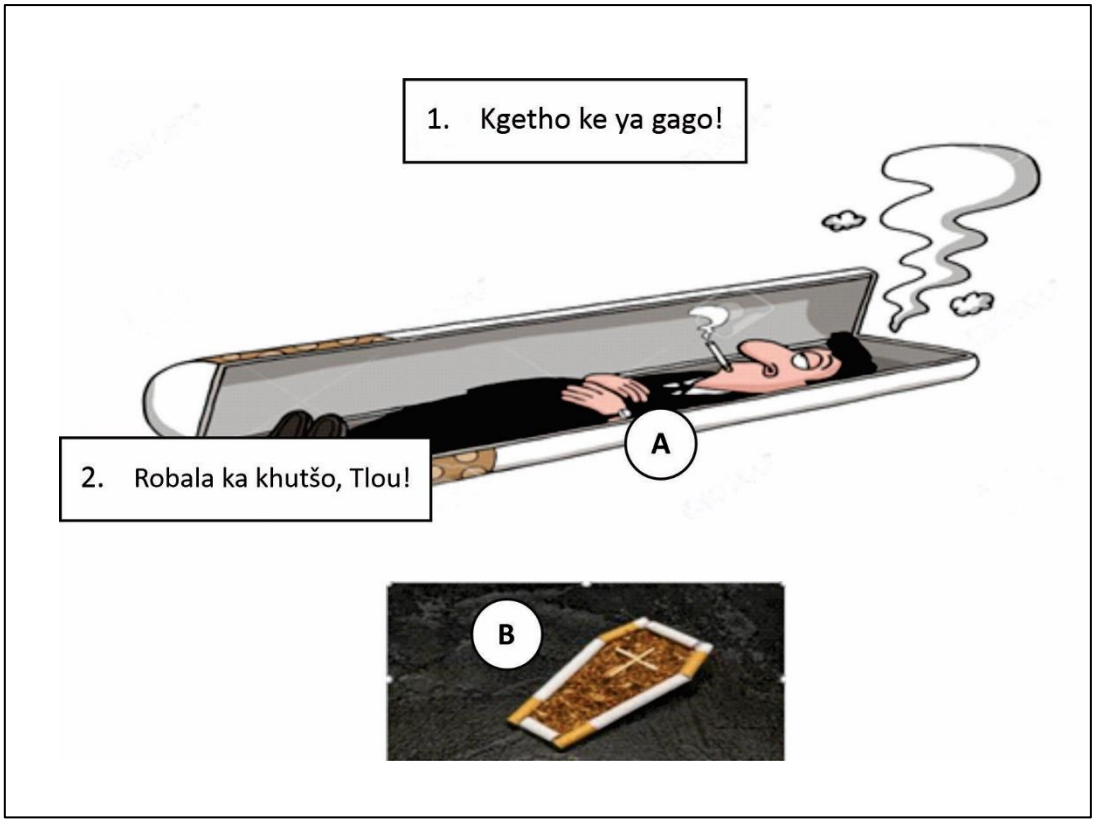

[E amantšwe go tšwa go <https://www.google.com/a-man-is-lying-in-a-cigarette-shaped-tomb-and-smoking>]

5.1.1 Na ke kgetho efe yeo e tšweletšwago ke kgopolo ya lefoko la 1? (1)

5.1.2 Tsopola mohlala wa lerui lefokong la 1 gomme o be o le šomiše lefokong la gago ka bontši go tšweletša kwešišo ya lona. (2)

5.1.3 Tsopola mohlala wa tšhomišo ya honorifiki lefokong la 2 gomme o be o hlaloše gore le tšweletša tlhompho yeo bjang. (2)

5.1.4 Na ke eng sa go makatša ka mohu yo? (1)

5.1.5 Go ya ka seswantšho sa A na monna yo o bolailwe ke eng? (1)

5.1.6 Hlaloša molaetša wo o tšweletšwago ke seswantšho sa B. (1)

IEB Copyright © 2024

5.2 Bala temana ye e latelago ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

"Barutwana ba lemošwa gore ba swanetše ba hlomphe (a) ntlw**ana** ya boithomelo. Ba e tlogele e le seemong sa go kgahliša gore ba tle ba kgone go e šomiša ka moso. Ga se gabotse gore batho ba phele ba (b) gat**ana** menwana ya maoto." Gwa realo (c) morutiši**gadi** yo mongwe ka nako ya thuto ya tša maphelo.

5.2.1 Ngwala **a–c** gomme o hlaloše mehola ya meselana ye e kotofaditšwego temaneng ya ka godimo. (3)

5.2.2 Tsinkela lentšu le 'Barutwana' gomme o ngwale tše di latelago:

(a) Hlogo
(b) Modu
(c) Moselana (3)

5.3 Bala methaladi ye e latelago ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

Mahlatse, bopapa ba a go bitša. O reng o no fela o ithibile ditsebe? Papa, sepelang ke tla mmotša gore a le šale morago. Mahlatse, ge o (a) **ka** phakiša o tla hwetša papa go sego bjalo o tla sepela (b) **ka** maoto. Gopola gore tsela yela e sepelega (c) **ka** masa fela.

5.3.1 Lebopi le 'ka' le šomišitšwe ka mekgwa ye meraro ya go fapana. Ngwala **a–c** gomme o hlaloše mošomo wa ye nngwe le ye nngwe. (3)

5.3.2 Leina le Mahlatse le šomišitšwe bjalo ka leinaina mo methalading ye. Le šomiše lefokong la gago go tšweletša tlhalošo ya go fapana le ka moo le šomišitšwego ka mo godimo. (1)

IEB Copyright © 2024

5.4 Lebeledišiša kwalakwatšo ye e latelago gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

DIKHOLETŠHE TŠA TVET

Se nyatše maemo a dithuto a dikholetšhe tša TVET.

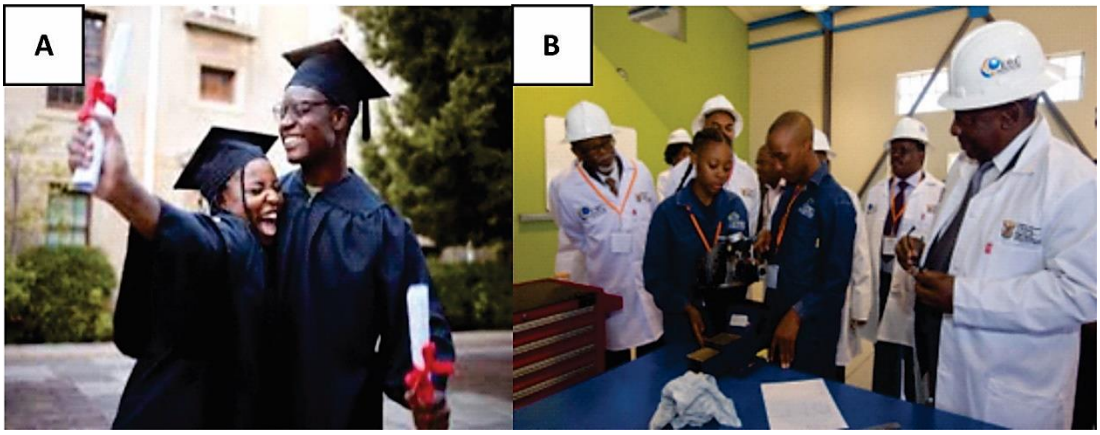

O ka kaonafatša dithutwana tša gago tša marematlou gona, wa be wa tšwetša pele dithuto tše di phagameng tša mešomo gona!

Dira dikgopelo tša gago tša dithuto le NSFAS e sa le gona bjale!

Go diega ga botšhwene ke go gadima morago!

[E amantšwe go tšwa go <https://www.google.com/reasons-why-school-leavers-should-consider-going-to-tvet-colleges>]

5.4.1 Na kwalakwatšo ye e mabapi le eng? (1)

5.4.2 Bapetša maikutlo a a tšweletšwago ke difahlego tša batho ba diswantšhong tša A le B. (2)

5.4.3 Tsopola ditirelo TŠE PEDI go tšwa mo kwalakwatšong ye tšeo dikholetšhe tša TVET di di fago. (2)

5.4.4 Ngwala akronimi ye TVET ka botlalo. (1)

5.4.5 Na mantšu a 'Go diega ga botšhwene ke go gadima morago' a tliša khuetšo ya mohuta ofe? (1)

[25]

IEB Copyright © 2024

POTŠIŠO YA 6

Badišiša temana ye e latelago gomme o e phošolle. **THALELA** diphošo tše lesome tše o di phošollotšego. Šetša maswaodikga, tirišo ya tlhakakgolo, mopeleto, kgaogano le kgomagano ya mantšu, bjalobjalo.

Monyanya woo ebile wo mogolo golo. Tšohle di be di lukišitšwe. Le rena re lekile go tsena diatla. Moswaramarapo mothapo o ile o tlo tlhokomela gore lenanego le latelwe ke bohle. O be a thabile ebile a opela Makgarebe ao a bego a tšhepile a be a bothane motseng yoo wa Matlala. Le lengwe la ona le ile la nhlaba ka leihlo ka šala ke myemyelwa.

[10]

Meputso: 35

Palomoka ya lephephe: 100

IEB Copyright © 2024